3 ta' Ġunju, 1963.

Imħallfin:—

S.T.O. Prof. Sir Anthony J. Mamo, O.B.E., C.St.J., Q.C., B.A., LL.D., President.
Onor. A.J. Montanaro Gauci, C.B.E., K.M., LL.D.
Onor. W. Harding, C.B.E., K.M., B.Litt., LL.D.

Maria mart Paolo Pace et.

versus

Avukat Dottor Giovanni Sammut et.

Eċċezzjoni tal-illeġittimità tal-Persuna — Kjamata in Kawża — Liberazzjoni "Ab Observantia"

L-eċċezzjoni tal-illeġittimità tal-persuna tista' tingħata skond il-liġi meta l-attur jew il-konvenut hu nkapaċi biex joqgħod f'kawża nkella biex iħarrek jew jiġi mħarrek fl-isem u fl-interess ta' ħaddieħor mingħajr ma jkun awtorizzat skond il-liġi għaldaqshekk.

Meta l-Qorti ta' prim'istanza tirrikonoxxi n-neċessità tal-presenza ta' persuni oħra li ma kienux parti, hija għandha t'ordna l-kjamata in kawża ta' dawk il-persuni, u mhux tillibera "ab observantia."

Il-Qorti, rat l-att taċ-ċitazzjoni quddiem il-Prim'Awla tal-Qorti Ċivili tal-Maestà Tagħha r-Reġina li bih l-attriċi wara li qalet illi b'żewġ kuntratti tat-22 ta' Lulju, 1956 u tat-22 ta' Ottubru, 1956, fl-atti tan-Nutar Salvatore Abela, Paolo Bugeja, kwalifikat bħala benestant, bin il-mejtin Giuseppe u Rosa nee Borg, imwieled u resident r-Rabat kien silef lill-konvenut Dottor Sammut, komplessivament elf lira sterlina (£1000) bl-imgħax tas-sitta fil-mija (6%) fis-sena pagabili semestralment b'lura, u, wara li skadew iż-żewġ kuntratti, l-istess Paolo Bugeja, beda proċeduri kontra l-istess Dottor Sammut għall-pagament tas-somma dovuta, permezz ta' subasta ta' stabili appartenenti lill-istess Dottor Sammut, fl-ismijiet "Paola Bugeja vs. Avukat Dottor Giovanni Sammut" differita għall-14 ta' Diċembru, 1961, u illi fid-29 ta' Jannar, 1961, miet l-esekutant u dana, b'testment fl-atti tan-Nutar Vincenzo Maria Pellegrini fl-24 ta' Jannar, 1961, innomina lill-attriċi bħala eredi, li f'dina l-kwalità kompliet is-subasta fuq indikata, u illi, f'dan it-testment it-testatur ġie kwalifikat bħala, bir-raba' bin-il-mejtin Giuseppe u Rosa nata Tonna, b'lapsus għaliex fil-fatt it-testatur ma kienx għadu jaħdem

raba fl-epoka tat-testment, u ommu kien kunjomha ta' xbubitha Borg u mhux Tonna, u illi l-konvenut Dottor Sammut qiegħed jippretendi b'ċitazzjoni numru 806 (X) — 1961 pendenti quddiem dik il-Qorti illi l-atti magħmula minn l-instanti f'dik is-subasta huma nulli, u wara li qalet ukoll illi l-persuna li għamlet it-testment fuq indikat tal-24 ta' Jannar, 1961, kien l-istess Paolo Bugeja, benestant, bin il-mejtin Giuseppe u Rosa nee Borg, mit-twelid u kien joqgħod ir-Rabat fejn miet fid-29 ta' Jannar, 1961, li kien għamel il-mutwi fuq indikati lill-konvenut Dottor Sammut, kif jiġi pruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawża, talbet li — wara li jsiru d-dikjarazzjonijiet u l-provvedimenti li jmissu — jiġi dikjarat u deċiż illi l-persuna li għamlet it-testment fuq indikat ppubblikat min-Nutar Dottor Vincenzo Maria Pellegrini fl-24 ta' Jannar, 1961, hija l-istess persuna li għamlet iż-żewġ mutwi fuq indikati lill-konvenut Dottor Giovanni Sammut, jiġifieri, Paolo Bugeja, benestant, bin il-mejtin Giuseppe u Rosa nee Borg, imwieled u li kien joqgħod ir-Rabat fejn miet fid-29 ta' Jannar, 1961, nonostanti l-iżbalji ta' desinjazzjoni kontenuti fl-istess testment — billi, għall-bżonn, il-konvenut Nutar Pellegrini jiġi kkundannat jagħmel riferenza għad-deċiżżjoni ta' dika l-Qorti fil-marġini tal-istess testment u reġistru notarili relativ, u billi, talvolta, jingħataw il-provvedimenti meħtieġa biex dina d-deċiżżjoni tiġi nsiwata fir-Reġistru Pubbliku. Salva kull azzjoni oħra kompetenti lill-attriċi skond il-liġi u bl-ispejjeż kontra l-konvenuti.

Rat in-nota tal-eċċezzjonijiet tal-konvenut Nutar Dottor Vincenzo Maria Pellegrini, li biha huwa qal (1) li hu ndika l-professjoni u maternita tat-testatur skond l-indikazzjonijiet li tah l-istess testatur, (2) li hu m'għandu ebda raġuni li jikkontesta li t-testaur huwa l-istess persuna li silfet il-flus lill-konvenut l-ieħor, u (3) li hu m'għandux ibati l-ebda spejjeż f'dina l-kawża;

Rat in-nota ta' eċċezzjonijiet ulterjuri tal-konvenut Dottor Sammut li biha qal li *meritu ta'* dina l-kawża jinteressa mhux biss lill-partijiet kontendenti imma anki lill-pubbliku in genere, u speċjalment dawk il-persuni li jistgħu jiġu preġudikati fl-interessi tagħhom bid-deċiżżjoni li *tkun mogħtija*, u għalhekk, biex dan il-ġudizzju jkun integru, għandhom ikunu parti in kawża id-Direttur tar-Reġistru Pubbliku u kuraturi beix jirappresentaw kull min jista jkollu nteress fl-eżitu ta' dana l-ġudizzju.

Rat *is-sentenza ta'* l-ewwel Onorabbli *Qorti tat-28 ta* Jannar, 1963, li biha fis-sens tal-konsiderazzjonijiet magħmula fiha, laqgħet *l-eċċezzjoni* ta' l-illeġittimita tal-persuna opposta mill-konvenut Dottor Sammut, u billi dan jippreklu-di l-prosegwiment tal-ġudizzju anki dwar il-konvenut l-ieħor Nutar Pellegrini, illiberat lill-konvenuti mill-osservanza tal-ġudizzju, salvi u mpreġudikati d-drittijiet tal-kontendenti skond il-liġi. In vista taċ-ċirkostanzi u novita tal-każ, l-ispejjeż jibqgħu mingħajr taxxa bejn l-attriċi u l-konvenut Dottor Sammut, l-ispejjeż tar-Reġistru kif ukoll dawk tal-konvenut Nutar Pellegrini jitħallsu mill-attriċi — wara li dik il-Qorti kkunsidrat:—

Illi *kif premess* fiċ-ċitazzjoni l-kawża preżenti saret peress *li l-konvenut Dottor* Sammut, bħala debitur *ta'* "Paolo Bugeja, benestant, bin il-mejtin Giuseppe u Rosa Borg, imwieled u joqgħod ir-*Rabat, Malta,*" *kif dan il-kreditur* jidher fl-atti ta' self li kien għamillu in atti Nutar Salvatore Abela tat-22 ta' Lulju, 1956, u 22 ta' Ottubru, 1956, mhux qiegħed jirrikonoxxi li l-attriċi hija eredi tal-imsemmi kreditur tiegħu u kwindi m'hix il-persuna li għandha nteress ġuridiku li tkompli l-atti tas-subasta li dan il-kreditur kien beda kontra tiegħu (il-konvenut), billi t-testatur li ħalla eredi tiegħu lill-attriċi in atti Nutar Vincenzo Maria Pellegrini (il-konve-

nut l-ieħor għal kull interess li għandu) li kopja tiegħu din ipprodućiet bħala prova tat-titolu tagħha fl-atti tas-subasta kien *"Paolo Bugeja, bir-raba, bin il-mejtin Giuseppe u Rosa* nata Tonna, imwieled u joqgħod ir-Rabat (Malta)"; fil-fatt il-konvenut kien għamel il-kawża l-oħra ġa msemmija kontra l-attriċi, fuq il-lista tal-lum fuq l-istess materja u ċioe n-nuqqas ta' nteress fiha li tkompli s-Subasta u l-attriċi tal-lum, f'dika l-kawża, qegħda teċċepixxi sostanzzjalment dak li qegħda titlob f'dina l-kawża u ċioe li l-persuna li għamlet il-mutwu lill-konvenut tal-lum Dottor Sammut hija l-istess persuna *li ħallietha eredi tagħha, u dana nonostante* d-differenzi li hemm dwar il-professjoni ("benestant" — "bir-raba") u l-matetrnita ("Rosa Borg" — "Rosa Tonna") additati mill-istess konvenut, liema differenzi, tkompli l-attriċi, huma dovuti għal "lapsus".

Illi b'dana l-mod jiġi li l-attriċi qegħda tipproponi in via ta' azzjoni dak li hija kienet eċċepiet in via ta' eċċezzjoni, pero jiġi rilevat li fil-kawża preżenti l-attriċi qed iżżid xi ħaġa oltre l-eċċezzjoni fil-kawża l-oħra billi qegħda titlob li, **għall-bżonn,** il-konvenut Nutar Pellegrini ikun kundannat jagħmel riferenza għad-deċiżżjoni li tingħata fil-marġini tat-testment in kwistjoni u reġistru notarili relativi, u, **tal-volta,** jingħataw il-provvedimenti meħtieġa għall-insinwazzjoni fir-Reġistru Pubbliku ta' din l-istess deċiżżjoni;

Illi kif jidher mill-kliem sottolineat fil-paragrafu preċedenti, *il-meritu addizzjonali tal-kawża preżenti (oltre l-eċ*ċezzjoni fil-kawża l-oħra) hu definit lill-Qorti għall-każ li jkun hemm bżonn, liema bżonn għandu jiftiehem b'riferenza għad-domanda prinċipali tagħha (li tirrepeti l-eċċezzjoni fil-kawża l-oħra). Fuq dana l-meritu addizzjonali, il-konvenut Nutar Pellegrini (li mhux parti fil-kawża l-oħra) ma qal xejn, mentri li l-konvenut Dottor Sammut qal li t-talba ma

tistax tiġi milqugħa għax-il-liġi ma tippermettiex ir-riferenza mitluba fil-każ preżenti u mbagħad wara żied (għalkemm hu ma pprecisax rigward liema parti tad-domanda attriċi) li l-ġudizzju m'hux integru u semma li għandhom ikunu fil-kawża d-Direttur tar-Reġistru Pubbliku u kuraturi biex jirrappreżentaw kull min jista' jkollu nteress fl-eżitu ta' dana l-ġudizzju, wara li qal li l-kawża tinteressa mhux biss lill-partijiet iżda lill-pubbliku in ġenerali u speċjalment dawk il-persuni li jistgħu jkunu preġudikati bl-eżitu tal-kawża.

Illi għal dak li jirrigwarda l-istat ċivili rigwardanti l-imsemmi Paola Bugeja, jiġi rilevat li dan skond l-att tat-twelid jismu "Joseph Paul, Tommaso" pero kellu jissejjaħ bl-isem ta' "Paul", dan jispjega għaliex fl-att tal-mewt (kopja fl-atti tas-Subasta) u kuntratti prodotti hu ndikat bl-isem ta' "Paul". Pero l-kwistjoni mhiex fuq dan l-isem iżda fuq il-maternita tiegħu (il-kunjom ta' ommu xebba) u fuq il-professjoni (għalkemm din għandha mportanza relativa speċjalment li meta kien imsiefer hu kellu "farm") dina l-maternita, jiġi ukoll rilevat, — li tidher fl-att tal-mewt tikkorrispondi ma dik li tidher fl-att tat-twelid tiegħu, u ċioe "Rosa nee Borg": l-istess Paola Bugeja hija bejn dawn l-atti (ta' twelid u mewt) u kif hu jidher fit-testment in atti Pellegrini preċitat. Issa din id-differenza tista' ġġib disgwid mhux fil-pubbliku in ġenerali, kif indirettament jgħid il-konvenut Dottor Sammut, billi wieħed se mai jista' jgħid li Paolo Bugeja li twieled fit-tali data u miet fit-tali data (skond ma jirriżulta mir-Reġistru Pubbliku) ma għamelx testment, għaliex dak li għamel testment hu persuna differenti għax l-omm tidher differenti ċioe "Rosa nee Tonna"; iżda ħaġa bħal din hija ndifferenti, jew kważi, għall-pubbliku ġenerali, il-kwistjoni tista' tinteressa biss lill-werrieta leġittimi ta' Paolo Bugeja billi, jekk jiġi ritenut li t-testment mhux tiegħu, jieħdu huma l-wirt tiegħu skond ir-regoli ta' suċċessjoni ntesta-

ta minflok l-attriċi. Dan juri li s-sottomissjoni tal-konvenut Dottor Sammut fis-sens tal-persuni li għandhom ikunu fil-kawża u m'humiex m'hix attendibbili, billi id-Direttur tar-Reġistru Pubbliku ma jidħolx mentri li l-persuni oħra li jista' jkollhom interess (i.e. vokati għall-eredita ntestata) ma' jistgħux jiġu rappreżentati minn kuratur fis-sens mitlub kif lanqas ma hu l-każ ta' kuratur tal-wirt battal; infatti r-rappresentanza tal-wirt "ut sic" fil-persuna ta' kuratur hi ndikata għall-finijiet ta' domandi kontra l-istess wirt meta dan ma jkunx adit jew biex jiġu tutelati d-drittijiet tal-istess wirt li ma jkunx ġie aċċettat, iżda m'hux għall-finijiet tal-adizzjoni ta' l-istess wirt, billi f'dana l-aħħar każ huma l-persuni kjamati għall-istess li jridu jiċċaqilqu salv li jistgħu jiġu azzjonati, **pero dejjem personalment**, (u qatt fil-persuna ta' kuratur li jirrappreżenta lil **kull min għandu nteress**) biex jiddeliberaw x'sejrin jagħmlu, salvi l-konsegwenzi legali skond ma huma jkunu mxew fiż-żewġ ipotesi l-aħħar imsemmija; mill-banda l-oħra, pero, dan juri wkoll li jista' jkun hemm nies oħrajn interessati fil-wirt li m'humiex parti fil-kawża, u ċioe l-werrieta leġittimi tal-istess Paolo Bugeja kif dan jidher fir-Reġistru Pubbliku, u l-konvenut Dottor Sammut isemmi lil dawn in-nies fl-ewwel parti tan-nota ta' eċċezzjonijiet ulterjuri u fit-tieni parti, kif imsemmi, indika rimedju li pero skond ma ntqal, ma japplikax; l-attriċi skond ma jirriżulta mll-verbal tal-14 ta' Ġunju, 1962, iddikjarat permezz tad-difensur tagħha li hija m'hiex sejra titlob is-sejħa fil-kawża ta' dawna l-istess nies.

Illi mill-provi akkwiżiti ma jidherx li jista' jkun hemm dubbju wisq fuq l-identita tal-persuna tat-testatur (awtur ta' l-attriċi) u l-kreditur tad-debitur Dottor Sammut; u jista' wkoll jingħad li dan il-konvenut ma tantx għandu jew, forsi aħjar, kellu dubbji fir-rigward billi mill-ittri tiegħu stess li kiteb lir-raġel ta' l-attriċi jidher li hu kien ikun dispost jit-

tratta magħhom, bħala sub-entrati għall-kreditu tiegħu, b'kondizzjonijiet aċċetti għalih stess, u qajjem diffikoltajiet meta deħrilhom *li ma setgħux* jagħmlu kif ried hu, għal-kemm wieħed għandu jżied ukoll li l-konvenut allura sata' kien għadu ma ndunax bid-differenzi li issa rrileva. Nonostanti dak li ntqal u dan l-atteġġjament anterjuri tal-konvenut, pero, u bħala prinċipju, ma *jistax jiġi eskluż, in linja ta'* massima, li l-interessati l-oħra, li għalihom dak li jsir f'din l-kawża huwa "res inter alios acta", jġiebu provi li b'xi mod jiskoti l-provi li saru, mentri li hu ndubitat li l-konvenut Dottor Sammut, bħala debitur għandu nteress li l-ħlas isir lil, u kwindi dan jiġi mitlub minn, min daħal flok il-kreditur tiegħu oriġinali u *li* dan *jirriżulta tali* fil-konfront tal-interessati kollha, li dana għandu jkun hekk jidher li tirrikonoxxieh l-istess attriċi, tant li dina trid (hija ssemmi li għall-bżonn, pero l-konsegwenzi ta' deċiżżjoni u ordini simili li huma *ovvji fl-applikazzjoni ġenerali tagħhom) li ssir* riferenza marġinali fit-testment u reġistru notarili relattiv u semmi wkoll insinwazzjoni fir-Reġistru Pubbliku; u hekk apparti l-kwistjoni jekk dan jistax isir skond il-liġi dawna d-domandi jispjegaw il-vera portata ta' l-ewwel domanda; l-attriċi għalhekk ma tistax tilmenta jekk l-istess konvenut Smmut qed *illum jinsisti li domanda simili* ssir fil-kontraddittorju debitu opportun skond ma tirrikjedi dina l-portata tagħha, ammenokke hija ma tipproduċiex xi dikjarazzjoni mingħand in-nies li jistgħu jkollhom interess jew ma tagħmelx *xi* proċedura *li tiddikjara li l-wirt* tal-kreditur tal-istess Dottor Sammut għadda favur tagħha nonostanti d-differenzi li hemm fil-partikolaritajiet tiegħu risaputi, u din tkun timplika esklużżjoni ta' kull persuna oħra *li* tista' tkun, jew tqies ruħha, imsejjħa għall-wirt ta' l-istess kreditur jew tipprovoka ġudizzju definittiv dwar id-devoluzzjoni tal-istess wirt u hekk *tissodisfa u tovvja* għad-dubbju li donnu issa għandu l-konvenut Dottor Sammut.

Ikkunsidrat:—

Illi l-konvenut Dottor Sammut ma' talabx il-kjamata 'n kawża ta' xi persuna biex il-ġudizzju jkun integru iżda semma biss, bħala eċċezzjoni, li dan mhux integru u hekk din l-eċċezzjoni hija ekwiparabbli għall-illeġittimita tal-persuna tiegħu stess u waħdu, oltre l-konvenut Nutar Pellegrini, għall-finijiet tal-kawża preżenti. Mhux il-każ għalhekk li dina ssejħa ssir b'ordni tal-Qorti, jekk din strettament setgħet tiġi akkolta anke kieku mitluba speċjalment li l-attriċi setgħet taħseb li taġixxi differentement u tasal fl-iskop tagħha l-istess; hemm lok biss għall-akkoljiment ta' l-istess eċċezzjoni ntiża fis-sens premess. Dan hu difett proċedurali li ma jistax jiġi sanat bl-imposizzjoni ta' garanzija favur il-konvenut Dottor Sammut, kif sottomess fin-nota ta' l-osservazzjonijiet tal-attriċi; misura simili tirrigwarda direttament il-meritu tal-ħlas tal-flus jew aħjar il-konsegwenzi riżultanti minn ħlas ħażin, u forsi kienet tkun adottabbli f'każ li l-flus ġa jeżistu u si trattava biss ta' żbank; fl-ipotesi remota li l-attriċi mhiex il-kreditriċi tal-konvenut Dr. Sammut, dan jista' forsi jasal f'xi ftehim ieħor dwar il-ħlas li jovvja għal proċedura tas-subasta jew almenu għall-prossegwiment immedjat tagħha kif trid li jsir l-attriċi, apparti minn possibili żviluppi oħrajn kif jiġu f'każ ta' ċessjoni ut sic u ma jeħux parti fiha u l-partijiet kontraenti biss (ċessjonarju u ċedent) jirregolaw it-trasferiment tal-kreditur, salv lid-debitur l-obbligu tiegħu, hekk ukoll, fil-każ preżenti, id-debitur ma jistax ikun il-parti prinċipali fil-ġudizzju li għandu bħala meritu tiegħu t-trasferiment tal-kreditu stess, salv l-interess tiegħu bħala debitur fis-sens premess; issa, kif intqal, dan hu l-veru meritu u l-vera portata tad-domanda attriċi;

Rat in-nota li biha l-attriċi appellat minn dik is-sentenza u l-petizzjoni tagħha li biha talbet li tiġi riformata fis-sens illi

fil-meritu tiġi revokata 'in toto' in kwantu laqgħet l-eċċezzjoni hekk imsejjħa ta' illeġittimita tal-persuna u lliberat lill-konvenut 'ab observantia' billi minflok jiġu akkolti d-domanda tagħha fl-interezza tagħhom u fis-sens illi kwantu għall-kap ta' l-ispejjeż tiġi riformata billi fir-relazzjonijiet bejn l-attriċi u Dr. Sammut dan ibati mhux biss l-ispejjeż tiegħu imma anki dawk ta' l-attriċi u kwantu għall-konvenut Nutar Dr. Pellegrini l-ispejjeż tiegħu jitħallsu mhux mill-attriċi imma interament mill-konvenut Dr. Sammut.

Rat ir-risposta tal-konvenut Nutar Dr. Pellegrini li qal illi jirrimetti ruħu għall-ġudizzju tal-Qorti: pero hu m'għandu jbati ebda parti mill-ispejjeż.

Rat ir-risposta tal-konvenut Dr. Sammut li biha qal illi s-sentenza appellata in kwantu lliberatu mill-osservanza tal-ġudizzju u waħħlet lill-attriċi l-ispejjeż tagħha, l-ispejjeż tad-dritt tar-Reġistru u dawk tal-konvenut Nutar Dr. Pellegrini hi ġusta u timmerita konferma: għalhekk l-appell tagħha għandu jiġi miċħud bl-ispejjeż. Fl-istess ħin hu appella nċidentalment minn dik is-sentenza u talab li tiġi riformata fis-sens li l-ispejjeż inkorsi minnu jiġu mwaħħla kollha lill-istess attriċi.

Rat ir-replika ta' l-attriċi li biha qalet illi l-appell inċidentali għandu jiġi miċħud bl-ispejjeż.

Rat l-atti kollha tal-kawża, semgħet it-trattazzjoni u kkunsidrat:—

Fuq l-appell prinċipali ta' l-attriċi...... ....

Fid-dispożittiv tas-sentenza appellata jingħad illi l-ewwel Onorabbli Qorti laqgħet l-eċċezzjoni ta' l-illeġittimita tal-

persuna opposta mill-konvenut Dr. Sammut.

Kif spjegat fil-konsiderandi ta' l-istess sentenza, l-eċċezzjoni sollevata minn dak il-konvenut fin-nota ulterjuri tiegħu kienet konċepita b'dan il-kliem:—

> "Illi l-meritu ta' din il-kawża jinteressa mhux biss lill-partijiet kontendenti, imma anki lill-pubbliku in genere u speċjalment dawk il-persuni li jistgħu jiġu preġudikati fl-interessi tagħhom bid-deċiżżjoni li tkun mogħtija:
>
> Għalhekk, biex il-ġudizzju jkun integru, għandhom ikunu parti in kawża d-Direttur tar-Reġistru Pubbliku u kuraturi biex jirrappreżentaw kull min jista' jkollu nteress fl-eżitu ta' dan il-ġudizzju."

Fil-fehma ta' l-Qorti, eċċezzjoni hekk konċepita ma hiex, kif ikkwalifikatha l-ewwel Onorabbli Qorti, eċċezzjoni ta' "illeġittimita tal-persuna." Din l-eċċezzjoni tista' tingħata skond il-liġi meta l-attur jew il-konvenut hu nkapaċi biex joqgħod f'kawża nkella biex iħarrek jew jiġi mħarrek fl-isem u fl-interess ta' ħaddieħor mingħajr ma jkun awtorizzat skond il-liġi għaldaqshekk. Fil-każ presenti hu evidenti illi m'hemm ebda kwistjoni dwar il-kapaċita ġudizzjarja ta' l-attriċi jew tal-konvenuti. Hu ugwalment evidenti illi la l-waħda u lanqas l-oħra m'huma qed jidhru fl-isem jew fl-interess ta' ħaddieħor. L-attriċi qegħda taġixxi f'isimha u fl-interess tagħha infisha anki jekk, għal bżonn, ikkwalifikat ruħha ukoll bħala eredi ta' Paolo Bugeja. Kull wieħed mill-konvenuti hu mħarrek għall-interess tiegħu u fl-ebda kapaċita rappreżentattiva.

Anqas l-istess konvenut Dr. Sammut ma kkwalifika l-

eċċezzjoni tiegħu bħala waħda ta' illeġittimita tal-persuna *rigward tiegħu nnifsu* jew ta' l-attriċi. Infatti dak li ppretenda permezz ta' l-eċċezzjoni sollevata minnu hi illi l-ġudizzju ma hux integru mingħajr il-presenza tad-Direttur tar-Reġistru Pubbliku u kuratur biex jirrappreżenta lil kull minn jista' jkollu nteress fl-eżitu tal-kawża.

Issa l-ewwel Onorabbli Qorti eskludiet in-neċessita tal-presenza fil-kawża tal-persuni hekk indikati mill-konvenut Dr. Sammut: dik tad-Direttur tar-Reġistru Pubbliku għaliex ċan ma jidħolx stante li l-interess pubbliku mhux involut u ċik ta' kuratur għaliex il-persuni l-oħra li jista' jkollhom interess huma l-vokati għall-eredita ntestata u ċawn ma jistgħux jiġu rappreżentati min kuratur, u lanqas hu l-każ ta' kuratur tal-wirt battal. B'dana kollu pero l-ewwel Onorabbli Qorti rriteniet illi in linea ta' massima ma jistax jiġi eskluż illi dawk il-vokati għall-eredita ta' Paolo Bugeja jista' jkollhom interess fl-eżitu tal-kawża: għad illi għalihom il-kawża *tista' tkun "res inter alios acta", pero huma jistgħu jġibu* provi li b'xi mod jiskwotu l-provi li s'issa saru dwar l-identita ta' Paolo Bugeja li għamel it-testment invokat mill-attriċi ma' Paolo Bugeja kreditur ta' l-konvenut Dr. Sammut, mentri li hu ndubitat li dan Dr. Sammut bħala debitur għandu nteress li l-ħlas isir lil min legalment daħal flok il-kreditur oriġinali u li dan jirriżulta fil-konfront ta' l-interessati kollha. Bil-fatt stess illi l-attriċi talbet, għall-bżonn li ssir riferenza marġinali fit-testment u fir-reġistru notarili u semmiet ukoll insinwazzjonijiet fir-Reġistru Pubbliku, li rrikonoxxiet illi l-eżitu tad-domanda tagħha jmur oltre is-sempliċi relazzjoni bejnha u l-konvenut Dr. Sammut.

Din il-Qorti taqbel illi id-domandi ta' l-attriċi kif magħmula fiċ-ċitazzjoni, il-persuni li jkunu msejħa għall-eredita ta' Paolo Bugeja, kreditur ta' Dr. Sammut jekk dawk id-do-

mandi ma jirnexxux għandhom interess manifest fil-kawża u messhom ikunu fost il-kuntradditturi. Jekk jiġi dikjarat "ex hypothesi" kontra dak li qed titlob l-attriċi, illi Paolo Bugeja li silef il-flus lil Dr. Sammut mhux l-istess persuna li għamlet it-testment li fuqu hi tibbaża d-domandi tagħha, huwa ċar illi jista jkun hemm lok għad-devoluzzjoni ta' l-eredita intestata ta' dak Paolo Bugeja kreditur ta' Dr. Sammut. Anki jekk il-provi miġbura s'issa juru illi ma tantx hemm dubbju dwar dik l-identita, din hi aktarx petizzjoni ta' prinċipju, in kwantu li biex jista legalment jiġi affermat dak il-fatt jinħtieġ illi l-provi jkunu nġabru fil-kontestazzjoni ta' dawk kollha li għandhom interess u dritt li jiġu mismugħa. In oltre, kif qalet l-ewwel Onorabbli Qorti, Dr. Sammut għandu dritt li jinsisti illi r-riċerka ta' l-identita tat-testatur domandata mill-attriċi, tirrimovi kwanlunkwe dubbju li jista jkun hemm dwar min hu legalment issa l-kreditur tiegħu.

Fil-fehma ta' din il-Qorti d-difett ta' nuqqas ta' presenza fil-kawża ta' dawk il-persuni sata', fil-każ preżenti, u messu jiġi rimedjat bil-kjamata fil-kawża tagħhom. L-attriċi dan ma talbitux u anqas talbu l-konvenut, iżda, fuq il-prinċipju reċentement affermat minn din il-Qorti fl-appell Ċivili "Avukat Dr. A. Caruana vs. Dr. Edgar Buhagiar noe et" 4/3/63, ġa la darba l-ewwel Onorabbli Qorti rrikonoxxiet in-neċessita ta' dik il-preżenza id-diskrezzjoni tagħha stess li tordna l-kjamata in kawża saret dover. Ma kienx hemm lok għalhekk għall-liberazzjoni tal-konvenut 'ab observantia' iżda biss għall-kjamata fil-kawża mill-Qorti "ex officio".

Ikkunsidrat fuq l-appell inċidentali ta' Dr. Sammut:

L-ewwel Onorabbli Qorti ordnat li l-ispejjeż jibqgħu mingħajr taxxa bejn l-attriċi u l-konvenut Dr. Sammut u li dawk tar-Reġistru u tan-Nutar Dr. Pellegrini tħallashom l-

attriċi. Bl-appell inċidentali Dr. Sammut qed jitlob illi anki l-ispejjeż tiegħu jiġu mwaħħlin lill-attriċi.

Fuq l-ispejjeż din il-Qorti ser tipprovdi 'uti infra'.

Għalhekk il-Qorti tiddeċiedi kif ser jingħad:

Tirrevoka s-sentenza appellata billi tiddikjara illi messha ġiet ordnata l-kjamata fil-kawża tal-persuni li kienu ikunu l-eredi leġittimi ta' Paolo Bugeja kreditur oriġinali talkonvenut Dr. Sammut fil-każ illi jiġi ritenut illi hu mhux il-persuna li għamlet it-testment imsemmi mill-attriċi u tordna li l-atti jiġu rinvjati lill-ewwel Onorabbli Qorti bid-direttiva li hi tordna dik il-kjamata fil-kawża — u f'dan is-sens biss tilqa' l-appell prinċipali ta' l-attriċi.

L-ispejjeż ta' l-ewwel istanza jibqgħu riżervati għaddeċiżżjoni fil-meritu li tingħata mill-ewwel Onorabbli Qorti. Dawk tal-appell tant prinċipali kemm inċidentali kif ukoll il-meritu ta' l-appell inċidentali jibqgħu riżervati biex jiġu deċiżi minn din il-Qorti fuq rikors wara li jiġi deċiż il-meritu mill-ewwel Onorabbli Qorti, jekk ma jiġiex appellat — jew, jekk jiġi appellat, flimkien mal-meritu.